

Косівський інститут прикладного декоративного мистецтва
Львівської національної академії мистецтв
Кафедра «Дизайн»

КОМПОЗИЦІЯ / КОЛЬОРОЗНАВСТВО

Силабус

Рівень вищої освіти	<u>перший рівень</u>	<u>Кафедра</u>	Дизайн
Ступінь вищої освіти	<u>бакалавр</u>	<u>Вид дисципліни</u>	нормативна
Галузь знань	<u>02 Культура і мистецтво</u>	<u>Рік навчання</u>	I
Спеціальність	<u>022.01 Графічний дизайн</u>	<u>Семестри</u>	I - II

Викладач: Демцю Михайло Іванович професор кафедри дизайну

Комунікація з викладачем:

Офіційним каналом комунікації з викладачем є листування електронною поштою, а також створені навчальні групи у Viber, Telegram де студенти можуть отримати відповіді на запитання та індивідуальне пояснення програмового матеріалу. У разі необхідності додаткової консультації, ескізи практичних завдань студенти можуть надіслати на пошту викладача чи у групу.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 10 кредитів ECTS (300 години) з них 186 - аудиторних (36 лекційних, 150 практичних), 114 - самостійних. Структура дисципліни містить 2 модулі, 12 змістових модулів і 52 теми.

Навчальні матеріали:

Методичні матеріали

1. Демцю М.І., Бович-Углер Л. Ю. Робоча програма «Композиція / кольорознавство» для студентів I курсу ОПІ «Графічного дизайну» денної форми навчання, ОС бакалавр, галузь знань 02 Культура і мистецтво. КПДМ ЛНАМ, 2020.-25 с.
2. Демцю М.І., Бович-Углер Л. Ю. Курс лекцій навчальної дисципліни «Композиції / кольорознавство» для студентів I курсу «Дизайн» денної форми навчання, ОС бакалавр, галузь знань 02 Культура і мистецтво, спеціальність 022 Дизайн, КПДМ ЛНАМ, 2020. 62 с.
3. Навчально-методичне забезпечення та унаочнений матеріал з фонду кафедри.

Необхідне обладнання:

Альбом для ескізів, олівець, фарби (гуаш, акварель), туш, перо, пензель. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет, графічний планшет, цифрова фотокамера тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет.

Формат дисципліни

Програма дисципліни побудована на циклі теоретичних лекцій, практичних аудиторних завдань і передбачає самостійну роботу студентів. Самостійна робота студентів спрямована на завершення практичних завдань. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, виконання ескізів та оригіналів практичних робіт.

Анотація до курсу «Композиція / кольорознавство»

Курс має на меті закласти основи професійної підготовки студента-дизайнера, сформувані у нього первинні навички вирішення складного комплексу завдань та набуті практичних навичок у роботі з формою на площині, що характеризують процес дизайн-проекування.

Програма навчальної дисципліни «Композиція» та складається із модулів, змістових модулів і тем, що дають базисну основу для формування професійно-кваліфікаційних знань дизайнера-графіка, а також включає теми по вивчення «Кольорознавства».

Дисципліна сприяє розвитку образного й творчого мислення та формує фаховий рівень студента. Програма тісно пов'язана з такими фаховими дисциплінами: «Рисунок», «Основи комп'ютерної графіки», «Академічний живопис».

Мета та завдання навчальної дисципліни

Методологічною основою курсу «Композиція / кольорознавство» є вивчення основних видів, категорій, законів, прийомів та методів, а також засобів гармонізації побудови композиції, що є необхідними факторами у художньо-творчій діяльності дизайнера-графіка. Метою дисципліни є засвоєння основних закономірностей створення різних композиційних структур, вивчення засобів перетворення форм як способу вираження художнього образу, грамотне використання теоретичних знань при побудові композиційних схем на площині.

Мета самостійної роботи студентів полягає в удосконаленні й закріпленні знань та навиків одержаних в результаті аудиторних занять.

Основними завданнями дисципліни є: вивчення закономірностей побудови ритмічних композицій; засвоєння методів упорядкування композиції на основі симетрії, асиметрії, статики, динаміки, акценту, тональності; вивчення властивостей кольорів, системи гармонії кольорів. На основі джерела творчості проводити перетворення засобами стилізації, інтерпретації, імпровізації для розвитку асоціативного й аналітичного мислення, творчої уяви, фантазії, а також почуття міри і гармонії. Дана дисципліна враховує творчі ідеї студентів та їх індивідуальні графічні розробки, на що зосереджується особлива увага.

Студент повинен набути навичок роботи з класичними і сучасними художніми матеріалами, включаючи комп'ютерні технології, уміти грамотно практично виконати та оформити свій твір.

Дисципліна формує фахові компетентності (ФК)

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК3. Базова здатність до образного та асоціативного мислення, розуміння та застосування критеріїв естетичної оцінки.

ФК9. Здатність володіти відповідними технологічними засобами для виконання ескізу, проекту, макету.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН7. Використовувати власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову.

Політика курсу

Вимоги викладача та правила поведінки студентів на заняттях.

Комунікація та спільна співпраця є важливими компонентами засвоєння знань і професійних компетентностей під час вивчення курсу (модуля). Студент і викладач несуть спільну відповідальність за створення безпечного і сприятливого навчального середовища.

Правила викладача:

1. Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як студентам, так і викладачу. За необхідності студент має запитати дозволу вийти з аудиторії. Під час аудиторних занять заборонено користуватися й іншими цифровими електронними пристроями, які мають бути вимкнені або переведені у беззвучний режим. Ноутбуки чи планшети можуть використовуватися лише для виконання навчальних завдань за вимогою.
2. Вітається власна думка за темою заняття, креативність студента, аргументоване відстоювання позиції та толерантне відношення до колег.

Політика відвідуваності:

3. Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання. Якщо пропуски становлять більше 50 % аудиторних занять то вважається, що такий студент не засвоїв програмовий матеріал курсу в повному обсязі, тому кількість балів на модульному контролі може становити не більше 60.
4. Усі практичні завдання, які передбачені навчальною програмою дисципліни, повинні бути виконанні вчасно та в повному обсязі, а також належним чином оформлені та представлені на екзаменаційну сесію. У разі незадовільної оцінки студент має право перездати курс у 7-денний термін.

Академічна доброчесність:

5. Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (під час композиційного пошуку рішення теми, виконанні ескізів та оригіналів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічені елементи плагіату, студент втрачає право отримати бали за виконане завдання.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

6. Студенти мають право користуватися методичним забезпеченням та власними навчальними посібниками викладачів кафедри, а також унаочненим матеріалом і літературою за фахом.

Календарно-тематичний план дисципліни «Композиція / кольорознавство»

Дата тижні	Назва змістових модулів і тем	Форма заняття	Кількість годин	Методи викладу	Модульний контроль
Тиж.15	Модуль 1. Засоби фронтальної композиція.		150 год.		Екзамен-перегляд
Тиж.1	Змістовий модуль 1. Основи композиції в дизайні.		6 год.		
	Тема 1. Основні поняття, види, категорії та закони композиції.	Лекція	1 год.	Фронтальне пояснення	Усне опитування, усний аналіз
	Тема 2. Види композиційних структур. Елемент, мотив.	Лекція	1 год.	Фронтальне пояснення	Усне опитування, усний аналіз
	Тема 3. Виразальні засоби композиції (крапка, лінія, пляма, форма).	Лекція	2 год.	Фронтальне пояснення	Усне опитування, усний аналіз
	Тема 4. Засоби гармонізації елементів композиції на площині.	Лекція	2 год.	Демонстрація унаочнення	Усне опитування, усний аналіз
Тиж.2	Змістовий модуль 2. Ритм – основа композиційної побудови.		24 год.		Поточний перегляд
Тиж.1	Тема 1. Метро-ритмічні закономірності композиції. Види ритму.	Лекція	1 год.	Фронтальне пояснення	Проміжний контроль
	Створити ряд ритмічних композицій	Практична робота	5 год.	Індивідуальні консультації	Практичні вправи
	Особливості побудови ритмічних композицій.	Самостійна робота	6 год.	Вивчення нового матеріалу.	Схеми ритмічної композицій Ф А4
Тиж.1	Тема 2. Рапорт як різновид ритмічних композицій.		1 год.	Фронтальне пояснення	Усне опитування, усний аналіз
	Тема 3. Фронтальна рапортна композиція з використанням лінії та плями.	Практична робота	5 год.	Індивідуальні консультації	Практичні вправи
	Побудова рапортної композиції.	Самостійна робота	6 год.	Засвоєння нового матеріалу	Графічна робота Ф 25x30 см

Тиж.3	Змістовий модуль 3. Засоби впорядкування форми в композиції. Симетрія та асиметрія.		30 год.		Поточний перегляд
Тиж.1	Тема 1. Закономірності побудови композиції засобами симетрії й асиметрії.	Лекція	1 год.	Фронтальне пояснення	Усне опитування, усний аналіз
	Тема 2. Види та типи симетрії. Способи впорядкування елементів на площині.	Лекція	1 год.	Вивчення нового матеріалу	Усне опитування, усний аналіз
	Тема 3. Основні принципи колористики в композиції.	Лекція	2 год.	Фронтальне пояснення	Усне опитування, усний аналіз
	Тема 4. Ахроматичні кольори. Градація тонів.	Лекція	2 год.	Вивчення нового матеріалу	Усне опитування, усний аналіз
Тиж.1	Тема 5. Замкнута композиція з використанням засобів симетрії.	Практична робота	6 год.	Індивідуальні консультації	Проміжний контроль
	Виконання симетричної композиції	Самостійна робота	6 год.	Застосування набутих умінь	Графічна робота Ф 25х30 см
Тиж. 1	Тема 6. Замкнута композиція з використанням засобів асиметрії.	Практична робота	6 год.	Індивідуальні консультації	Проміжний контроль
	Виконання симетричної композиції	Самостійна робота	6 год.	Застосування набутих навиків	Графічна робота Ф 25х30 см
Тиж.2	Змістовий модуль 4. Основні композиційні стани. Статика та динаміка.		24 год.		Поточний перегляд
Тиж.1	Тема 1. Психологія впливу статичної та динамічної композицій.	Лекція	1 год.	Фронтальне пояснення	Усне опитування, усний аналіз
	Тема 2. Фізичні властивості хроматичних кольорів. Монохромність.	Лекція	1 год.	Вивчення нового матеріалу	Усне опитування, усний аналіз
	Тема 3. Основні принципи побудови структури статичної композиції. Спокій та рівновага.	Практична робота	4 год.	Демонстрація унаочнення	Графічна робота Ф 25х30 см
	Виконання статичної композиції.	Самостійна робота	6 год.	Застосування набутих навиків	Варіативне ескізування
Тиж.1	Тема 4. Особливості структури побудови	Практична	6 год.	Застосування	Графічна робота

	динамічної композицій. Передача рухової активності.	робота		набутих компетентностей	Ф 25x30 см
	Виконання динамічної композиції.	Самостійна робота	6 год.	Практичне виконання	5 ескізів завдання Ф А4
Тиж.4	Змістовий модуль 5. Засоби гармонізації композиції. Основні принципи нюансу та контрасту.		36 год.		Поточний перегляд
Тиж.1	Тема 1. Засоби гармонізації форм та кольору в композиції. Контраст і нюанс.	Лекція	1 год.	Фронтальне пояснення	Усне опитування, усний аналіз
	Тема 2. Особливості поліхромної композиції. Тепла і холодна гама. Гармонія кольору.	Лекція	2 год.	Вивчення нового матеріалу	Усне опитування, усний аналіз
Тиж.1	Тема 3. Нюансне поєднання форм та кольору в композиції.	Практична робота	9 год.	Індивідуальні консультації	Графічна робота Ф 25x30 см
	Виконання графічних ескізів нюансної композиції.	Самостійна робота	6 год.	Практичне виконання	5 ескізів завдання Ф А4
Тиж.1	Тема 4. Особливості композиційного центру. Домінант в композиції.	Лекція	2 год.	Вивчення нового матеріалу	Усне опитування, усний аналіз
Тиж.1	Тема 5. Контрастне поєднання форм, величин, кольору та тону в композиції.	Практична робота	10 год.	Індивідуальні консультації	Графічна робота Ф 25x30 см
	Виконання динамічної композиції.	Самостійна робота	6 год.	Застосування набутих знань	Варіативне ескізування
Тиж.3	Змістовий модуль 6. Зорові ілюзії в композиції та дизайні.		30 год.		Поточний перегляд
	Тема 1. Поняття, закони та особливості зорових ілюзій.	Лекція	1 год.	Вивчення нового матеріалу	Усне опитування, усний аналіз
Тиж.1	Тема 2. Глибинно-просторова ілюзія та перспективне зображення в композиції.	Практична робота	5 год.	Застосування нових компетентностей	Графічна робота Ф 25x30 см
Тиж.2	Тема 3. Співвідношення форми, фактури та кольору в оптичній композиції.	Практична робота	12 год.	Індивідуальні консультації	Підсумковий контроль

	Графічне виконання оптичної композиції.	Самостійна робота	6 год.	Застосування набутих знань	Графічна робота Ф 25х30 см
Тиж.16	Модуль 2. Творчі засоби композиції.		150 год.		Екзамен-перегляд
Тиж.6	Змістовий модуль 7. Засоби перетворення форм в композиції. Стилізація.		59 год.		Поточний перегляд
	Тема 1. Стилізації в системі художньо-проектної діяльності дизайнера.	Лекція	1 год.	Вивчення нового матеріалу	Усне опитування, усний аналіз
	Тема 2. Біоніка – принцип формотворення на основі природного мотиву.	Лекція	1 год.	Фронтальне пояснення	Усне опитування, усний аналіз
Тиж.1	Тема 3. Стилізація рослинного мотиву за допомогою графічних виражальних засобів. Ілюстративне ахроматичне рішення.	Практична робота	4 год.	Застосування нових умінь та навиків	Графічна робота Ф А4
	Стилізація рослини засобами лінії й плями.	Самостійна робота	4 год.	Застосування набутих знань	Практичні вправи
Тиж.1	Тема 4. Графічна стилізація образу дерева. Технічне ілюстративне зображення мотиву дерева засобами лінії й плями.	Практична робота	6 год.	Власний приклад Індивідуальні консультації	Графічна робота Ф А4
	Стилізація мотиву дерева засобами лінії й плями.	Самостійна робота	4 год.	Застосування набутих знань	Практичні вправи
Тиж.2	Тема 5. Стилізація природнього мотиву (овочів, фруктів) з використанням тональності. Монохромна стилізація природнього мотиву.	Практична робота	12 год.	Демонстрація унаочнення, контроль	Варіативне ескізування
	Створення ілюстрації дерева засобами чорно-білої графіки.	Самостійна робота	5 год.	Застосування набутих вмінь	Графічна робота Ф А4
Тиж.1	Тема 6. Стилізація комахи та інших елементів природи в ахроматичному рішенні.	Практична робота	6 год.	Власний приклад Індивідуальні консультації	Графічна робота Ф А4
	Ілюстративна графічна стилізація природнього елемента (комахи). Ахроматичне рішення.	Самостійна робота	5 год.	Практичне виконання	5 графічних ескізів завдання

Тиж.1	Тема 7. Графічне ілюстративне зображення комах. Поліхромне рішення.	Практична робота	6 год.	Індивідуальні консультації	Підсумковий контроль
	Ілюстративна графічна стилізація природнього елемента (комахи). Хроматичне рішення.	Самостійна робота	5 год.	Застосування набутих знань	Графічна робота Ф А4
Тиж.7	Змістовий модуль 8. Трансформація та інтерпретація предметних форм.		67 год.		Поточний перегляд
Тиж.1	Тема 1. Системи кольору в мистецтві і дизайні. Класифікація кольорових гармоній. Виявлення форми засобами кольору. Кольоровий акцент.	Лекція	6 год.	Вивчення нового матеріалу	Усне опитування, усний аналіз
	Тема 2. Художньо-графічна стилізації предметного середовища.	Лекція	1 год.	Фронтальне пояснення	Усне опитування, усний аналіз
	Тема 3. Трансформація об'ємних форм в площинно-декоративне вирішення.	Лекція	1 год.	Вивчення нового матеріалу	Усне опитування, усний аналіз
Тиж.2	Тема 4. Декоративно-площинна інтерпретація натюрморту. Поліхромне рішення.	Практична робота	10 год.	Індивідуальний контроль	Графічна робота Ф А4
	Інтерпретація елементів натюрморту. Виконання творчих ескізів.	Самостійна робота	5 год.	Застосування набутих знань	Творчі ескізи
Тиж.1	Тема 5. Графічне ілюстративне зображення пейзажу. Ахроматичне рішення.	Практична робота	6 год.	Індивідуальні консультації	Графічна робота Ф А4
	Стилізування та інтерпретація мотивів пейзажу в ахроматичному рішенні.	Самостійна робота	5 год.	Застосування набутих знань	Варіативні ескізи
Тиж.1	Тема 6. Інтерпретація пейзажного мотиву в кольорі графічними засобами.	Практична робота	6 год.	Індивідуальні консультації	Підсумковий контроль
	Стилізування та інтерпретація мотивів пейзажу в хроматичному рішенні.	Самостійна робота	5 год.	Застосування набутих знань	Графічна робота Ф А4
Тиж.1	Тема 7. Графічне ілюстративне зображення архітектури. Ахроматичне рішення.	Практична робота	6 год.	Індивідуальні консультації	Графічна робота Ф А4
	Модифікація архітектурних форм в ахроматичному рішенні.	Самостійна робота	5 год.	Застосування набутих знань	Творчі ескізи

Тиж.1	Тема 8. Інтерпретація архітектури з використанням техніки колажу.	Практична робота	6 год.	Індивідуальний контроль та консультації	Графічна робота Ф А4
	Виконання графічної ілюстрації архітектури відповідно до творчого задуму засобами колажу.	Самостійна робота	5 год.	Застосування набутих компетентностей	Графічна робота Ф А4
Тиж.3	Змістовий модуль 9. Художній та проектний образ в композиції. Метод асоціації.		24 год.		Поточний перегляд
	Тема 1. Художньо-образне, асоціативне рішення композиції в дизайні.	Лекція	1 год.	Демонстрація унаочнення	Усне опитування, усний аналіз
	Тема 2. Особливості абстрактної композиції.	Лекція	1 год.	Вивчення нового матеріалу	Усне опитування, усний аналіз
Тиж.1	Тема 3. Вираження художнього асоціативного образу тематичної композиції.	Практична робота	4 год.	Демонстрація зразків робіт	Варіативне ескізування
	Виконання ряд ескізів завдання. Підбір фактурних матеріалів.	Самостійна робота	2 год.	Застосування набутих знань	Варіативні ескізи
	Тема 4. Фактура й текстура як засоби вираження художнього образу.	Лекція	1 год.	Демонстрація унаочнення	Усне опитування, усний аналіз
Тиж.2	Тема 5. Виразальна функція кольору. Узгодження тональних, колірних та фактурних співвідношень площин тематичної композиції.	Практична робота	10 год.	Творчо-пошуковий метод, консультації	5 творчих ескізів в кольорі.
	Виконання рельєфної фактурної композиції в кольорі з вираженням асоціативного образу.	Самостійна робота	4 год	Застосування набутих умінь та навиків	Графічна робота Ф А4

Політика виставлення балів

При оцінюванні враховуються бали набрані на поточному контролі (здача змістових модулів), підсумковому контролі (екзамен-перегляд) та за самостійну роботу. На результат оцінювання також впливає присутність студента на заняттях та його активність під час практичної роботи.

Максимальна кількість балів за вивчення даного курсу становить 100 балів: 80 балів за практичні завдання виконані впродовж семестру, знання теоретичного матеріалу і 20 балів за екзамен.

Розподіл балів які, отримують студенти

Поточний контроль знань						Підсумковий контроль		Сума
Модуль 1						залік	екзамен	
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	Змістовий модуль 5	Змістовий модуль 6		20	100
10	10	15	15	15	15			
Модуль 2								
Змістовий модуль 7		Змістовий модуль 9		Змістовий модуль 11			20	100
30		30		20				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен, курсовий проект (робота), практика	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання навчальних елементів (тем)

Етапи виконання практичного завдання	Компетентності студента
Робота з джерелом творчості	Студент ґрунтовно досліджує та аналізує першоджерело проявляючи вміння працювати з фаховою літературою. Він грамотно проводить детальний структурний та технічний аналіз об'єкту творчості з метою визначення його найхарактерніших ознак та особливостей.
Варіативне ескізування	Студент володіє тематичним матеріалом у межах програми, вміє використовувати залишкові та набуті знання під час виконання графічних та тональних фор-ескізів. Він вільно володіє графічними засобами для відображення художньої ідеї, а також демонструє вміння трансформувати джерело творчості з подальшою авторською інтерпретацією його у творчий задум. Студент вільно виконує схеми організації елементів на площині чи в об'ємі. Кількість відтворених зразків дає можливість повноцінно обґрунтувати поставлені завдання.
Виконання творчих ескізи	Студент виявляє індивідуальні пошуки графічної мови виконання поставленого завдання. Максимально передає набуті вміння та навички в графічному вираженні ідейного задуму. Студент демонструє розвинене художнє мислення, добре володіє графічними засобами для відображення художньої ідеї в композиції. Виявляє власні пошуки у творчому вирішенні поставленого завдання.
Виконання заданого варіанту композиції.	Студент досконало володіє графічними виражальними засобами, на високому професійному рівні вміє відображати власну художню концепцію певної композиційної структури. Виконане практичне завдання відображає новизну та оригінальність творчої ідеї.
Самостійна робота	Студент в повному обсязі виконує поставлені завдання самостійної роботи, удосконалює, розвиває та доповнює уміння та навички набуті на аудиторних заняттях.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка за національною шкалою	Сума балів	Оцінка ECTS	Визначення
Відмінно	90-100	A	Вичерпне розкриття змісту завдання. Засвоєння викладеного теоретичного матеріалу в повному обсязі. На високому рівні виконання всіх етапів навчального завдання, що передбачає використання набутих практичних навичок та вмінь. Грамотне композиційне вирішення графічного аркуша. Питання,

			винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді та розв'язання практичних завдань, вираження власної думки з дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні принципів та засобів композиції. Студент виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань і навичок для втілення художнього образу.
Добре	74-89	BC	Розкриття змісту завдання та вирішення поставленої проблеми. Студент виявляє повні, систематичні знання курсу композиції, успішно виконує практичні завдання, засвоєння основної та додаткової літератури, проявляє здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки. Незначні порушення в композиції графічного аркуша. Вміння користуватися основними виражальними засобами композиції. Здатність до самостійної роботи над практичним завданням.
Задовільно	60-73	D	Недостатнє розкриття змісту завдання. Студент виявляє знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний виправити їх за допомогою викладача. Невизначеність графічної мови завдання. Недостатня охайність виконання роботи. Поверхнева обізнаність основної та додаткової літератури.
Незадовільно	35-59	FX	Часткове засвоєння навчального матеріалу, недостатньо сформовані практичні навички та вміння. Невиконання завдань в повному обсязі. Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість

			навчальних завдань виконано, деякі з них містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення. Відсутність образно-графічної та композиційної виразності завдання. Можливе повторне складання курсу.
Незадовільно	0-34	F	Незасвоєння більшої частини програмового матеріалу. Значні помилки в практичних завданнях. Студент не готовий до заняття, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань. Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни.

Методи навчання

1. Словесний (лекції, фронтальне пояснення, бесіди, індивідуальні консультації).
2. Наочний (демонстрація робіт, практичних зразків, власний приклад).
3. Практичний (практичні заняття, варіативне ескізування, тренувальні вправи).
4. Самостійна робота.

Програма дисципліни «Композиція» передбачає також дистанційну форму навчання. В умовах карантинних обмежень навчальний процес в інституті здійснюється за змішаною формою. Лекційні заняття проводяться згідно з визначеним розкладом на платформі Google Meet. Практичні заняття відбуваються наступним чином:

1. Створення груп у мережах Інтернету: Viber, Telegram за участю всіх студентів відповідно до курсу та дисципліни. Заняття ведуться дистанційно згідно з визначеним розкладом занять.
2. Фронтальне загальне пояснення практичного завдання відповідно до теми
3. Демонстрація унаочного матеріалу, методом завантаження фотографій.
6. Варіативне ескізування та контроль самостійної роботи.
7. Індивідуальні консультації творчих ескізів практичних завдань відповідно до теми дисципліни. Консультації проводяться відповідно до розкладу занять, а також додатково в індивідуальному порядку.
8. Проміжних контроль змістових модулів дисципліни проводиться засобами огляду фотографій виконаних практичних робіт.

7. Підсумковий контроль знань

Перелік завдань, що виставляються на екзамен-перегляд, I семестр.

1. Ряд ритмічних композицій з використанням простих геометричних форм засобами ліній та плям. (1 графічна робота, Ф 25х30 см).
Вирішення: ахроматичне. *Матеріали:* папір, туш, перо, гуаш, пензель.
2. Фронтальна рапортна композиція виконана засобами плями з використанням простих геометричних площин та похідних від них елементів. (1 графічна робота, Ф 25х30 см).
Вирішення: ахроматичне. *Матеріали:* папір, туш, перо, гуаш, пензель.
3. Замкнута симетрична композиція з використанням геометричних фігур та похідних від них елементів. (1 графічна робота, Ф 25х30 см).
Вирішення: ахроматичне. *Матеріали:* папір, туш, перо, гуаш, пензель.
4. Асиметрична замкнута композиція з використанням геометричних фігур та похідних від них елементів з використанням тональних градацій та виражальних засобів (лінії, плями). (1 графічна робота, Ф 25х30 см).
Вирішення: ахроматичне. *Матеріали:* папір, туш, перо, гуаш, пензель.
5. Створити безосередкову (незамкнену) статичну композицію на основі простих геометричних форм та похідних елементів. (1 графічна робота, Ф 25х30 см). *Вирішення:* монохромне *Матеріали:* папір, гуаш, пензель.
6. Створити безосередкову (відкриту) динамічну композицію з використанням простих геометричних форм з введенням одного хроматичного кольору. (1 графічна робота, Ф 25х30 см).
Вирішення: тональне, монохромне (хроматичних колір).
7. Композицію з вираженням нюансних співвідношень форм, величин, кольору, тону. (1 графічна робота, Ф 25х30 см).
Вирішення: поліхромне, використання засобів графічних редакторів
Матеріали: папір, гуаш, акварель (за вибором студента), пензель.
8. Композиція з виявленням контрастних співвідношень форм, величин, кольору, тону. Композиційний центр. (1 графічна робота, Ф 25х30 см).
Вирішення: поліхромне, використання засобів графічних редакторів
Матеріали: папір, гуаш, акварель (за вибором студента), пензель.
9. Глибинно-просторова ілюзія в композиції з використанням основних виражальних графічних засобів: лінії, плями, кольору, тону. Ф 25х30 см
Вирішення: поліхромне, використання засобів графічних редакторів
Матеріали: папір, гуаш, акварель (за вибором студента), пензель.
10. Оптична композиція з використанням співвідношень форм, величин, колірних і тональних градацій. Виявити композиційний центр. Ф 25х30 см
Вирішення: поліхромне, використання засобів графічних редакторів.
Матеріали: папір, гуаш, акварель (за вибором студента), пензель.

Перелік завдань, що виставляються на екзамен-перегляд, II семестр.

1. Графічна стилізація рослини та мотиву дерева з використанням основних виражальних засобів (лінія, пляма).
Матеріали: папір, перо, туш, пензель. Ф А4 *Вирішення:* ахроматичне.
2. Ілюстративне зображення природнього мотиву (овочів, фруктів) методами декоративно-площинної стилізації.
Матеріали: папір, гуаш, перо, туш. Ф А4 *Вирішення:* монохромне.
3. Ілюстративне зображення елемента природи (комахи тощо) засобами декоративно-площинної стилізації.
Матеріали: папір, акварель, гуаш, перо, туш, пензель. Ф А4
Вирішення: ахроматичне, поліхромне, засоби комп'ютерної графіки.
4. Інтерпретація натюрморту засобами трансформація об'ємних форм в декоративно-площинну композицію.
Матеріали: папір, акварель, гуаш, пензлі. Ф А4
Вирішення: поліхромне, використання засобів графічних редакторів.
5. Ілюстративне вирішення пейзажного мотиву засобами стилізації, трансформації й інтерпретації. Виразити композиційний центр, тональні й колірні градації графічного твору.
Матеріали: довільні Ф А4. *Вирішення:* ахроматичне, поліхромне.
6. Ілюстративне вирішення архітектурного мотиву засобами трансформації й інтерпретації. Техніка колажу в графічному вираженні роботи.
Матеріали: довільні Ф А4. *Вирішення:* ахроматичне, поліхромне.
7. Асоціативна площинна композицію на основі фактурних співвідношень різних матеріалів.
Матеріали: папір, картон, клей, фактурні й текстурні матеріали.
Вирішення: поліхромне з додатковими фактурними матеріалами.

12. Література для вивчення дисципліни

Основна література

1. Дідик Н. Я. Основи композиції: навчальний альбом-посібник [для студентів вищих навчальних закладів] – Ужгород: Мистецька лінія, 2009. – 64 с.; іл.
2. Губаль Б. Композиція в дизайні: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] – Івано-Франківськ, 2011. – 240 с.
3. Голубева О.Л. Основы композиции. - М.: Сварог и К, 2008. - 144с.
4. Бович-Углер Л. Ю. Проектна графіка: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів]– Косів: КІПДМ ЛНАМ, 2017.-96 с.
5. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну: підручник [для студентів вищих навчальних закладів] М. Я. Куленко – К.: Кондор, 2006. – 492с.

Додаткова література

1. Новицька О.Р. Основи композиції: навчально- методичні рекомендації до теоретичних занять курсу. -Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2007. - 89с.
2. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення. Навчальний посібник. - Тернопіль: Підручники й посібники, 2009.- 112с.
3. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну: підручник [для студентів вищих навчальних закладів] М. Я. Куленко – К.: Кондор, 2006. – 492с.
4. Даниленко В.Я. Дизайн: підручник [для студентів вищих навчальних закладів] В.Я. Даниленко; – Харків: ХДАДМ, 2003. – 320 с.
5. Бович-Углер Л. Ю. Проектування одягу: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів]– Косів: КІПДМ ЛНАМ, 2017.-96 с.
6. Ли Стоун Т., Адамс С., Мириока Н. Дизайн цвета. Практическое руководство по применению цвета в графическом дизайне. -М: РИП-холдинг, 2005. - 240 с.
7. Победин В.А. Знаки в графическом дизайне. - Харьков, 2001.
8. Саттон Т. Гармония цвета: полное руководство по созданию цветowych комбинаций / Т.Саттон, Б. Вилен; пер. с англ. В.П.Воропаева. - М.: ООО «Издательство Астрель»: ООО АСТ, 2004. - 215с.: ил.
9. Фокина Л.В. Орнамент. Учебное пособие . -М., Феникс., 2005. - 172 с.
10. Унаочнений матеріал з дисципліни «Композиція» (таблиці, практичні зразки робіт).